

Trastorns afectius en psicogeriatria

La depressió en el vell

La depressió en el vell és un dels problemes més importants de la Salut Pública en aquest grup d'edat.

S'estima que un 15% de la comunitat d'edat superior a 65 anys presenta símptomes depressius. La prevalença de depressions greus en el vell és d'un 3%, la depressió en l'atenció primària és d'un 5%, i en pacients asilats representa entre un 15% i un 25% (NIH Consensus Conference, 1992).

Clínicament la depressió es caracteritza per la presència de símptomes com tristesa, pèrdua de l'interès per l'entorn i per la pròpia persona, pèrdua de les il·lusions, idees de mort... També s'acompanya de símptomes físics com sensació de cansament, pèrdua o augment de la gana, insomni o somnolència, i d'altres que poden confondre's amb d'altres patologies: cefalees, artràlgies, dolor abdominal, etc. En les depressions més greus poden aparèixer símptomes que anomenem de tipus delirant, com són les idees de culpa, de ruïna, de perjudici, o de suïcidi.

La malenconia involutiva descrita per Kraepelin (1921) és el trastorn depressiu característic en l'edat avançada amb unes manifestacions clíniques diferencials: primera manifestació depressiva després dels 50 anys, agitació més gran, insomni, hipochondria, i somatitzacions. En aquest grup,

un 20% tenen antecedents genètics de depressió i sempre és considerat com un quadre depressiu greu.

Els trastorns adaptatius amb estat d'ànim depressiu són la causa més freqüent de consulta en pacients ambulatoris. Aquests manifesten decaïment, tristesa, pèrdua de les il·lusions (anhedonia), alteracions de la son, anorèxia... En aquestes depressions sempre hi ha un factor desencadenant viscut com a estressant pel pacient, que no és capaç de presentar un canvi de conducta adaptativa. Els símptomes que presenten poden ser semblants a les depressions més greus, però l'expressivitat de la malaltia i el nivell d'adaptació a les activitats de la vida diària és ben diferent: mantenen la seva activitat encara que sigui carregosa i manifesten els símptomes en recordar el fet concret (Pujol, 1995).

El diagnòstic de depressió és sempre clínic. Per diferenciar-ho d'altres malalties físiques haurem d'utilitzar exploracions complementàries. Actualment encara no disposem de proves específiques, genètiques o bioquímiques per arribar al diagnòstic de depressió. Altres exploracions com són els tests psicomètrics ens serviran per objectivar els símptomes depressius i poder quantificar-los, o per valorar possibles símptomes inicials de

Dra. Pilar de Azpiazu.

la farmaciola

demència, que clínicament es poden confondre. Cal recordar que les depressions en el vell poden ser el primer símptoma de demència i que la depressió pot presentar símptomes de demència (pseudodemència depressiva) que desapareixen en millorar la depressió.

Actualment el tractament de la depressió ens ofereix múltiples possibilitats terapèutiques. Els antidepressius clàssics encara són vigents i possiblement tant o més eficaços que els més nous. Però en aquests pacients que, en general, presenten pluripatologia, de vegades no és possible l'administració d'aquests fàrmacs pels efectes adversos que tenen i haurem de seleccionar detingudament el tractament en cada cas.

La investigació continuada en el descobriment de noves molècules ha donat lloc a nous antidepressius que, en general, intenten disminuir els efectes secundaris millorant la qualitat de vida del pacient depressiu, que en molts casos haurà de fer un tractament per tota la vida o a llarg termini.

Possiblement, el tractament personalitzat sigui la clau perquè els pacients depressius, encara que siguin vells, tornin a gaudir de viure.

Dra. Pilar de Azpiazu

Metge adjunt del Servei de Geriatria

l'aula **B** Curs d'animació de la gent gran

Els estudis estadístics demostren que la població té tendència a envellir i que cada vegada seran més necessàries persones qualificades per millorar les condicions de vida de la gent gran.

L'Hospital farà, el proper mes d'octubre, un curs d'"Animació de la gent gran" amb la col·laboració del Servei de Foment Econòmic de l'Ajuntament de Granollers. El curs consta de 250 hores, 100 de les quals són pràctiques. Està adreçat a dones

aturades, majors de 25 anys que fins ara, i per raó del seu caràcter, han estat al costat de la gent gran però mai se'ls ha valorat la feina realitzada.

D'aquesta manera, es vol aconseguir que la societat reconegui la seva tasca, ja que tenen la formació específica necessària per ajudar i motivar a les persones ancianes a viure el seu procés d'envelliment, en les millors condicions de vida possibles, en les seves dimensions físiques, psíquiques i socio-culturals.

Gràcies, companys

Tots sabem que els comiats són tristos i més quan són per sempre. Però la meua família i jo vàrem tenir la sort de tenir-vos al costat, al llarg del viatge que feia la mare. Gràcies sobretot a la gent de l'Hospital de Dia que, en tenir més experiència, ens anaven orientant a cada pas, ens aconsellaven sobre el que havíem de fer, i ens ajudaven no sols professionalment sinó compartint sentiments i fent que, a poc a

poc, ens adonéssim de tot el que necessitàvem, perquè la mare fes el camí, sense descurar-se de res. Hem trobat a cada moment una mà, una paraula que ha fet que la llum s'anés apagant molt lentament, sense que ens fes gaire mal.

Tinc molta sort de poder treballar amb tots vosaltres. Gràcies.

Coral Gómez i Gómez

B la finestra **B**